

sunt cauzele impedecătoare la cercetarea regulată a scôlei și mijlocul delaturării acestor impedecăminte daunaciöse pentru regularea și înaintarea invetiamentului în toate privințele se scôla parintale catechetu Ioann Droc din Resinari și într-o cuvântare simburösa arată, ca reul acestor vine din trei cauze principale adică: 1. însufletirea cea puțină a parintilor cătra scôla, 2. ocupațiunea, ce o dau parintii copiilor afară de scôla și 3. necapacitatea parintilor de a pricepe metod'ă nouă și a se dedă ou ea, la care mai adăuge D. conducătorul înca următoarele: 1. saraci'ă preste totu, 2. invetiat, respectiv, 3. neimplinirea chemării a organelor scolare comunale, 4. timpul în care se ține scôla, la care mai adăuge D. invet. Arone Neesi'ă obiceiul de a aduce elevii earn'ă lemne sub-suöra. — Parintele cat. I. Droc spre vindecarea acestor orurele, recomandă, bun'ă înțelegere între invetiatori, dregatoriile comunale politice și preoti, căci avendu cesti din urma adese ocaziune a vorbi cu parintii elevilor, îi potu capacitate despre folosul scôlei, tinendu și în biserică cuvântări scolastice. Celor seraci ajutându-li se și apoi obieinându de a aduce copii lemne sub-suöra earn'ă starpindu-se prin aceea, ce a recomandat d. invetiat. din Resinari I. Metiu, că parintii elevilor să fie îndatorati a aduce mai multe lemne deodată la scôla, spre a fi elevii scutiți de această sarcină grea. —

În ședința a trei'ă fiindu de fatia și D. prot. I. Hani'ă după verificarea protocolului din ședința trecută, conformu programei s'ă aflatu, ca mai prețutindenea este armonia bună între preoti și invetiat. afară de Riu-Sadului, unde preotulu, de acolo, că sa-si pöta pune pre unu fiu alu seu de invetiatoriu a cercatu și căca toate mijlocele spre a depune pre invetiatoriulu neavendu preotulu nici unu dreptu la această. — Deci s'ă decisu că la unu asemenea casu invetiat. sa se provöce la ordinatiunile scolare de felulu acest'ă, unde va vedé, ca nimenea nu pöte depune nici pune pre vre-unu invetiatoriu, fără autorizarea directiunei supreme scol.

S'ă aflatu mai departe ca directorii locali mai nicairea nu-si implinescu datorinti'ă lor fatia cu promovarea intereselor scolare, afară de directorii din Resinari, Selisce, Sabiu și Porcesci.

În ședința a IV fiindu de fatia și d. prot. I. Panovicu, venindu la ordinea dllei modulu propuneri obiectelor de invetiamentu, s'ă nascutu o scurta disputa între d. I. Metiu și domnul conducător. Mich. Stoic'ă pentru purcederea invetiatoriului cu elevii începatori, fiindu acest'ă de parere, că începutulu invetiamentului sa se facă îndată după intrarea baiatului în scôla cu Abedariulu, celalaltu (I. Metiu) însă, că înțuitiunea sa premérge Abda-

riului. Deci fiindu parerea celui din urma (I. Metiu) spriginită, d. invet. din Resinari Ioann Petrasicu a început a desvali modulu de a purcede cu elevii începatori într'unu chipu förte practicabilu. —

Asemenea și la corectur'ă dictandelora a vorbitu d. inv. I. Petrascu pentru clas'ă I. și d. inv. I. Metiu și d. conducător. M. Stoic'ă, pentru clasele mai înalte, la a cărui parere s'ă alaturatu și par. Diaconu Demetriu Cuntianu, și neputendu-se cesti din urma unu în principii, avendu fia-care temeuri se neînfrängibile s'ă decisu, că invetiatorii cunoscendu modurile amenduror'ă de corectură, sa purcedă după acel'ă din acele două moduri, pre care-lu voru află mai practicabilu.

În ședința V s'ă discutatulu între altele despre cetire, aplicarea gramaticii la bucătlu cetite, mai departe despre computu, unde d. invet. I. Metiu a desfășuratulu modulu procedurii în computu cu elevii începatori și în urma despre caligrafia, arătandu la această domnul conducătorulu metod'ă cea mai practicabilă la invetiarea caligrafiei.

În urma propunendu d. conducătorulu desu numitu unele teme, la care a mai adăugatu d. I. Petrasicu, I. Metiu și Demetriu Chirc'ă din Selisce înca și altele, care sa servésca că tесе tractande în conferințele anului venitoriu. Eata aci și temele:

1. Care e problem'ă scôlei populare și încātu are sa lucreze ea pentru sadirea atragerii cătra meserii în inim'ă elevilor?

2. Cum trebuie sa urmeze invetiatoriulu în scôla elementaria la propunerea obiectelor prescise, că sa nu strice totu invetiamentulu urmatoriu? Ce are a se invetiă în scôla populara, și de unde sa se scôta materialulu de invetiamentu? Dara în comunele, care întretlau doi séu mai multi invetiatori? — Cum au de a împărți invetiatorii în astfelu de comune invetiaceii și obiectele?

3. Prin ce-si pöte implini scôla populara chemarea sea? Dela cine atârna bine facătörea înfluintă a invetiamentului și disciplinii asupr'ă spiritului elevilor? Înfluintă educatorului asupr'ă elevului?

4. Disciplin'ă și scopula ei. — Prin ce se pöte regulă viuati'ă din scôla? — Cum au sa fie compuse atātu legile scolastice cătu și ordinatiunile ce le da invetiatoriulu? — Sustinerea lor în vigöre.

5. Unde au a se începe momentele elementari ale catichisatiunei? — Ajunge, că religiunea, sa se propuna numai practice fără invetiarea mecanica din cartea prescisa?

6. Greutățile la cetirea și scrierea cu litere strabune și delaturarea lor.

7. O cercetare strictă asupr'ă invetiatoriloru,

déca cunoscü bine metod'ă nouă în propunerea Abecedariului.

8. Observări seriöse asupra forme esteriöre și cuprinsului interioru alu Abedariului de Z. Boiu.

9. E de lipsă sa se propuna în scôla populara istori'ă natională și după care forma a invetiamentului sa se prepuna?

10. Prin ce pöte descepta invetiatoriulu în elevi simtiulu de rivalitate la invetiatura?

11. Cum s'aru introduce în scôla populara pomologi'ă și paduraritul?

Conferința le-a aflatu de bune și le-a decopiatu fia-care invetiatoriu spre a le discută fia-care pâna la conferințele anului venitoriu și cu această se încheiă conf. prin printelele Protopopu I. Hani'ă.

Între factorii, cei mai însemnati, cari au luat parte activă la desbateri; au fostu afară de d. conducătorulu parint Diaconu Demetriu Contianu invet. în Sabiu, domni invet. I. Metiu și I. Petrasicu ambid din Resinari d. invet. din Porcesci Arone Neesi'ă, d. invet. din Gurariulu Georgiu Popa, Georgiu Pimpernea din Cristianu, Dem. Chirc'ă din Selisce și Radu Simionu din Saclu.

Protocolulu

ședințiilor directiunei Asociatiunei aradane pentru cultur'ă popularu românü ținută în an. 1866/7.

Ședința VIII

(ordinaria.)

ținută în Aradu în 14 Iuliu n. 1867.

Presedinte: Mirone Romanulu directoru secundariu.

Membri oficiali: Emanuelu Misiciu perceptoru și Ioanne Goldisiu, notariu.

Membri asistenti: Dr. Atanasiu Siandoru, și Ioanne Popovicu Deseanu.

73. Protocolulu ședinției VII după dispusețiunea de sub nr. 72 s'ă autenticatulu în 22 Iuliu. Se ia spre scientia.

74. Présant'ă Sea P. Eppu că presedinte alu Asociatiunei cu privire la determinatiunea ad. generale din 1864 nr. 21 transpune statutele Asociatiunei din partea ministerului de interne pe calea presidiului comitatense pe lângă aceea încunoscintiare, cumca Majest. Sea ces. reg. cu pré înalt'ă resolutiune din 15 Martiu a. c. s'ă înduratu prégratiösu a concede, că §§. 2, 4, 5, 6, 7, 8, 10 și 12 sa se pöta modifică și implini după testulu alaturatu sub A.

Determinatu. Statutele suntu după testulu mo-

FOISIÖRA.

Örele libere.

de P.

II.

(Urmare din nr. 65.)

Alu doilea resp. alu cincilea documentu, ce vilu prezentezu, e chrisovulu lui Antonie Voda dela an. 1670 scrisu în limb'ă slavica pre pergamentu, — la care se provöca celu ce a premersu. —

Fruntea pergamentului e decoratulu cu icon'ă santei treime reprezentatulu prin trei angeri ședinendu la mäsă. Acésta iconă se marginescu de o cununa ovală, din care într'o parte și alta esu arabescuri în tricolori naturali albastru rosii și galbinu, iar deasupr'ă cununa se impreună într'o cruciulitiă. —

Primulu sfru alu testului e scrisu mai mare, apoi urméza cele lalte mai mici. —

De-si slovele suntu cu mare diligentiă scrise, totusi și aci ne impedecămu de abreviatiunile consuete, și propriei tempului acelui'ă, — pre care, ne avendu cunoscintiă deplină a limbii slavice, nu leamu potutu completă, ci le-amu decifratu mai multu desenandu decâtu decopindu. Mai vine și aceea fatalitate, ca cuvintele suntu asiă de tare învecinate de unulu altulu, de în multe locuri neci nu se mai cunöscu unde se finescu. —

Tipografi'ă înca nu posedu semnele de abreviatiune căte aru trebui spre a reproduce chrisovulu cu toate încarligaturile, abreviatiunile, și aruncaturele de pe deasupr'ă sireloru. —

De aceea tiparimu cătu se pöte de sinceru

slovele după cum urméza un'ă după alt'ă, și încātu suntu cunoscute și cele aruncate pre deasupr'ă, iară celelalte abreviatiuni le însemnămu cu (оръ).

Eaca testulu întregu:

СЛОВЕСА ГНІА СЛОВЕСА ЧИСТА ГЛ҃В ЦРТВЮ
ЦІЙ ПРРГО СРБЕРРАДЖВНИИСКШВННОЗВ
МЛИ. Ѡчищенносѣ моричю (и) вѣрѣй гспѣвѣхъ
словесѣхъ своихъ. Того бѣвчистѣйша и вѣрнаа
словесѣхъ. ВЗ СІИ ННОГѢ ВУАГЛАИ. КЪПЪТІЙ СП
НІА ВЪСѢХЪ ИЗРАДНѢ ШОМЪЦИЦЕ НАСТАВЛАЮНЪІ.
Блжѣин — (глюще) маѣвѣи помилованиевѣдѣ.
ипакивѣде Чещѣдрнѣквже и ѡцѣ вѣшъ бнѣи
ищѣдрѣ естѣ. и пакисѣтворитесѣбѣ дрѣги ѡ
мамоны неправѣднѣ. давѣспрїимъ вѣ вѣ
ѡвѣтансвоа бнѣа. (имже) имѣ ІСХАН АН
ТОНІА ВСОБВОДА. Бжї юблгодатнѣ Начал
никъ и боевода вѣсѣа землѣ влѣхїи запла
нѣнсвоа. и прочѣа. Посилѣ послѣ довати бѣю
помощю оуспѣствующе. Іакода мѣтиннѣ. (а
щѣи ѡнправеннѣ сирѣ мамоны) многѣсвоа
ѡчищаѣ грѣхї порѣченномъ.

Іако маѣна мнѣ ницаютсѣ грѣ (и) іако

дѣдрѣгснѣбѣннѣа сѣтворѣ. вѣскомѣ Црѣвен
нѣа ѡвѣтѣа блговѣспрїѣ лишенѣ. нѣ исеце прѣ
таѣцаѣ вѣтѣждѣсѣннѣгѣѡ. Вѣаггліи. Іако
сѣ безъ мативѣдѣ ѡнде не сѣтворшї за мѣти.
нѣмалѡ вѣистиннѣ колѣсѣа. Сѣѣ бѣнастоащї
злато печатнѣкѡншї ѡ бѣгоданнѣагнѣста
жнїа должнѣкѣсѣ бѣѣ чаблѣѣ. бѣли цѣцрѣвї
Митрополїтѣ вѣа бѣлѣградскагѡ. Архїеппскоп
ствѣ сѣмо Градскїа и лизѣлѣннѣа сирѣч Ар
дѣаскоа вѣла храмѡ Живѣначалнѣа Трѣцна
коѣждолѣто живѣтаншїегѡ. Шѣсма тѣсѣщѣ
пѣна которѣе числѣне ѡлонѡѡбоинѣ ѡрочнѡ
датї ѡ брѣкасѣа. Сѣа жѣвѣкаѣ вѣиѣрадї най
пачѣ вѣсѣ мѡтрїсаннѣмїсїа мѣтиннѣа вѣшѣрѣ
ченнѣ бѣлицѣ Црѣвї. Понѣ жѣвѣмѣ ѡ Аки
корѣблѣ посрѣдѣ мѡрскитѣвѣзаненїи вѣлаѣсѣ
нѣпослѣннѣ вѣдѣствѣаи. посрѣдѣ многѣвншї
ипѣсѣобѣрнѣ ерѣтїкѣсѣщѣю. и вѣзѣсѣдѣимѣ
разлїчнѣнаѣтѣ тѣ емѣю, Сѣгѡрадї и мѣтнѣ

dificatu a se descrie in trei esemplare, si a se re-
tramete Présantiei Sele pentru inaintare la locurile
mai inalte.

75. Sub nr. 63 a sedintiei trecute dlul Ioan-
ne Arcosi fiindu alesu in calitate de substitutu de
fiscalu alu Asoc. pâna la adunarea generala mai de
aprobe, dechiara, ca alegerea acést'a n'ó póte primi
si tramite comunicatele in dereptu.

Determinatu. Dlu Lazaru Ionescu avocatul in
Aradu e rugatu; cá si pâna la adunarea generala
mai de approve, se binevoiesca a primi sarcin'a fi-
scalatului Asoc.

76. Dlu Iosifu Papu colectante alu Asociati-
unei, in urmare alegerei sele de protojude la Beiusiu
fiendu silitu a se departá de Oradea Mare, cere a
fi dispensatu de sarcin'a acést'a si pentru Oradea
mare si cercu a se denumi altu colectante.

Totu odata se denumí din partea Dloru Pe-
tru Erdélyi, Ioanne Tiforu, Petru Ciceronescu si
Gavrielu Rednicu dechiaratunele date pe an. 1866—
1869, precum si consemnarea membrilor, cari se
tinu de acelasi cercu, face cunoscuta cumca membrii
cuprinsi in list'a alaturata, toti au respunsu oble-
gamentula pe anulu 1867, ma dnii Costinu si Er-
délyi si pe anii urmatori 1867/8 si 1868/9, si cum-
ca sumele incasate le-a tramesu perceptoratului A-
sociatiunei.

Determinatu. Dlu Iosifu Popu pe temeiulu cer-
custáriloru intrevenite se dispenséza de sarcin'a pre-
avuta cá colectante, si pentru probatulu zelul, din
partea acestei directiuni i se esprima multamita pro-
tocolara.

Inlocuirea dsale pâna la crearea cercuriloru se
lasa in suspensie, eara dechiaratunele precum si
consemnarea membriloru se predau notarului pen-
tru inregistrare.

77. Protojudele cercului Siriei cu epistol'a
sea din 19 Iuniu a. c. nr. 244 cere tramitarea ta-
xei de 21 fl. 35 xr. v. a. pentru lecuirea si secti-
narea repositatului Iovu Cresticiu, s'atorite judecial-
mente in contr'a lasementului aceluia-si pe partea
medicului Alesandru Nestoru.

Determinatu. Ca Asoc. acést'a in privint'a
pretensiunei Dnului Alesandru Nestoru sa se póta
orientá, se decide a se recerca Protojudele cercului
Siriei, cá sa binevoiesca a comunica cu Asociati-
unea si specificarea amintitei pretensiuni, precum si
determinatunea judetiala privitoare la statorirea a-
celei'a.

78. S'a celitu provocarea oficiului regescu
de contributiune din 24 Maiu a. c. nr. 433 pentru
solvirea de 50 fl. v. a. ce umbra dupa sum'a te-
stata acestei Asociatiuni de Georgiu Pop'a.

Determinatu. Provocarea acést'a se predá fi-

scalului Asociatiunei cu insarcinarea de a esoperá
usiurarea Asociatiunei de acestu greomentu, din mo-
tivu ca Asociatiunea nóstra e unu institutu numai
pentru promovarea culturai poporului.

79. Notariulu produce conspectulu membriloru
cari s'au insinuat a intrá de nou in Asociatiune.

Determinatu. Spre revederea operatului ace-
stui'a se denumesc o comisiune statátore din
perceptorulu si notariulu Asociatiunei, cari sub pre-
sidiulu dlui directoru secundariu voru avé pe sedin-
tinti'a urmatóre a reportá despre cele aflate.

80. Perceptorulu Asociatiunei reportandu de-
spre starea casei face cunoscutu, cumca :

- 1. Din Aprile a remasu nedisponibili 303 fl. 4 2/10 xr.
- 2. Totu din aceeași luna disponibili 877 fl. 94 xr.

In Maiu si Iuniu au incursu 23 fl.

Sum'a disponibila 90 fl. 94 xr.

In Maiu si Iuniu s'a erogatu de totu 851 fl. 42 2/6 xr.

Remane 40 fl. 51 4/6 xr.

Determinatu. Se ia spre scientia.

81. DD. Nicolau Polisie, Ioanne Silviu Sela-
gianu, Teodoru Kóváry, Demetria Rojtanu, Deme-
triu Jorgovicu si Vasiliu Ratiu voindu a fi si mai
departe membri Asociatiunei pe an. 1866—1869, se
dechiara de nou, celu d'antáiu cu 5 fl. eara ceialalti
cáte cu 2 f. v. a. pe anu.

Determinatu. Se predau notarului Asociati-
unei spre inregistrare.

82. Ioanne Goldisiu notariulu Asociatiunei in
legatura cu resignarea sea de sub nr. 71 alu sie-
dintiei VII. resignéza de nou postulu notariulu si se
róga de directiune, pentru bunavointi'a de a luá mo-
tivele resignárii sale in consideratiune si dela po-
stulu notariulu alu dispensá.

Determinatu. Resignarea acést'a se primesce
si de notariulu alu directiunei se alege Iulianu Gro-
zescu, fiindu rugatu dlul presiedinte cá si pâna la au-
tentificarea protocolulu se binevoiesca prin decretu
a-lu chiamá spre ocuparea postulu notariulu.

83. D. Georgiu Ebesfalvai profotiscalu comi-
tatensu a mai daruitu Asociatiunei trei cárti :

„Az orosz interventio Magyar országbán“, — „A.
Köztörvény hatósági önkormányzat biztosságáról“,
si „Az 1867-diki magyar felelős ministerium.“

Determinatu. Se primescu cu multamire si se
predau bibliotecarului substitutu Teodoru Serbu spre
pastrare.

Protocolulu acést'a s'a autentificatu in 15 Au-
gustu nou 1867.

Mirone Romanulu m/p. directoru secund.
Iulianu Grozescu m. p. Notariu.

Muresiu Osiorheiu 16 Aug. 1867.

(Capetu din nr. tr.)

Suntu in unele párti ale tierii sate curatu ro-
manesci d. e. Vinerea, Casteu, Beriu si Pricazu lân-
ga Orestia, a cároru locuitori si facu chiaru sen-
guri caramida pe sém'a loru si unii si de vendutu.
La facerea de caramida s'aru putia deprende petu-
tindenea tieranii romani, luandu la inceputu dela
orasie cáte unu tiganu cunoscutu de preceptorulu
bunu in facerea si arderea caramidei, dela care in
scurtu tempu aru putea satenii invetiá a face si a
arde ei insusi caramid'a cu care modu redicarea u-
nei case si din materialu vertosu nu le-aru vení
scumpa.

La facerea stanelorú — graduriloru — trebe
ingrijitu, cá ele se fia destulu de susu dela pamentu
radicate si se aiba destula lumina, pentrucá vitele
cornute inca iubescu curatieni'a au mare lipsa de a-
eru curatu si de lumina si tengescu fórté tare candu
suntu silité sa se culce in lacuri si in balega. Sub
staulu se potu asiediá si conservatorii pentru adu-
narea pisiatului animaleloru, care apoi se intrebui-
ntiéza spre immultirea gunoiului respective ingra-
sierea pamentulu.

III. Tieranulu trebe svatuitu si indemnatu cu
tóta ocaziunea la lucru, mai cu séma se lucre tóte
pamenturile in totu anu ingrasandu-le firesce cu
gunoiu si alte specialitati de pamentu mai produc-
tive si schimbandu deosebitele sementie din anu in
anu. Exemplu in acést'a privint'a potu vedea la
curtile domnesci bine administrate. Trebe indem-
natu, cá sa-si tina vitele de jugu si caru totudeu-
n'a in stare buna si sa caute cu caru si altu castigu
luandu asupra-si unele careusti de transpuneri —
purtare de marfe de bucate si de lemne dela unu
locu la altu precum si de nasipu la drumulu tie-
rei. Indemnata cá sa-si tina vitele de jugu si vé-
r'a in staulu immultindu-si nutretiu si prin aceia,
cá sa dea la vite paie taiate meruntu si preserate
cu taritie, malaiu etc. chiaru si cu napi, si tiesa-
landu-le in tóta diu'a, scotfndu-le firesce si lasan-
du-le si mai multu tempu in apa curgátore, cá sa
se scaldo si odichnéscá.

Mai incolo trebe svatuitu la pastrare facen-
du-lu atentu cu deosebire la urmárilé cele rele si
daunóse, ce le are beutur'a necumpetata de vinarsu
atátu cu privire la sanetate cátu chiaru si la rui-
narea stárei materiale, cáci cheltuindu pe beuturi
numai 10 xr. pe di, pe 365 de díle in unu anu
face o suma de 36 fl. 50 xr. v. a. care intrece
darea lui anualá indoitu si intreitú. Apoi o deto-
rintia santa ia asupra-si fia-care june si fecióra
candu pasiescu la casetoria de a fi cu barbatia in
lucru, casigatori si casetoria de ce castiga cu pur-
tare insótita de neravuri bune si placute lui Ddien

и наш Гла Бгѡи Зеранны понасз начлотвобати
вѣдущи. Колпріленопростираѣ. Іако дакож-
добавьское время ѿ Бгоданнагоѡ богатства.
илизбоиніе реченнаг числа. илибѣ шшагвѣ ли-
ко кзж Бгѡнаста вленъ вѣдѣ Стажсіа мн-
трополіа, данелишшеннаевдѣ Молибѣ, Сѡб-
лгочетивій Господіе, ноиколшену ащбвч-
моноевре мѣрою. прѣ мѣ тинавзх подражаніи
потшитеса. Нарѣкѣже и время. иднз прі-
шествїа пѣна з прїателѣ. ѡтѣдѣ над-
нѣ ртѣо прѣ Сгѣїж т Бци Сейжесѣдолгѣ ма-
тїна се бѣ налгахѡ, втормѣтѣ мимохѡ-
дѣшѣ начѣлѣстѣаншїгѡ. Насеже Блгоедѣло най-
пачепонѣднхѡсѣ видѣвше преденаѣ гопоство-
бавши злато печѣники Блжныапамати, іѡ
Мѣен Басарабї и котадї Шербана воєво. Прѣ-
стоѣ же, дїшереченїа Мїтрополїи правѣшѣ
Прїѡсїенномѣ Бѣ избранно а Мѣдрѣнно ѡцѣ,

Такобагасана достѡнѣшомѣ Гпнѣ Саба Бра-
коѡ Нѡйпослѣхї достѡвѣрнїа настѡаще
злато печатникѣ потавлае. въпервї Трѣпрес-
тоанѡсѣтитѣство Земайншеѣ прѣвѣшї маго
Мїтролїт-Фѣдосїе всѣдѣстранны Зѣпланенскї А-
вѣлахїи и Бгѡлюке Знѣїшагѡ Вппа рѣвнїческаг
ѡца Сѣрафїи і Бгѡлюке знаго Вппа Бѣзѡвска-
гошѣ Грїгорїе Са и Бѣ Снглїи Нашѣ. Блгѡронагѡ
Марешѣ целїкаг Бана Краѣвскаго. и Блгѡрон-
ный Гѣвгїї великїї ворнї. и Блгѡронаго ра-
дѣла крѣзѣвска вл. ло. и Блгѡроднагѡ шер-
бана Кантакѣзїв великїї Спарю. и Блгѡнїѣр-
папа великїи вї. и Блгѡронаго пана вѣл кѣз-
чѣр. и Блгѡронаго Мїхѣл Кантакѣзїнѣ вѣл
пост. и Блгѡрони вѣлкѣ вѣл пѣ. и Блгѡро-
нї ивѣшко вѣ сто. и Блгѡронаго стоанна
вѣл ко. Нї вѣстнѣншгѣмѣ увѣренїаншѣю
пописѣхо рѣкою и сѣворнѣ печѣдѣр авѣншїгѣ

Завѣсно не побелѣхѡ.
Данѣ взпрѣлнѣградѣ вѣкрѣш каго. инс-
писѣхѣ радѣ гѣаргїашѣ. Мѣаг Априліе днѣ лѣта
вѣлїнїа Сміра Зрѡї Спнїа Міра Чеченїе дѣтѡѡ
Ахѡ.
Nemijlocitu sub strula din urma se afla inse-
mnale Romaniei, adeca vulturulu cu crucea in ro-
stru desemnate pre unu scutu cu corón'a principé-
sca si cu arabescuri in tricolori nationali, cari in
tipu de flori coplesiescu totu spatiulu in stâng'a si
in drept'a, iara intre aceste flori se vedu fórté arti-
giciosu trasa titulatur'a domnescá in fracture de auru.
Preste astea tóte in partea din stâng'a e trasa sub-
scrierea propria a domnitorului asiá :
Иѡ АНТОНІЕ ВѢВѢДО М. ПР.
Іѣра in drept'a mai la vale subscrierea logofa-
tului : ВЛ ЛОГ : Крѣзѣвска м. пр.
De pergamentu se tine si sigilulu pendinte,
legatu cu sfóra de metasa impletita in albastru ro-
siu si galbenu. Insemnele sigilului : precum vul-
turulu cu crucea in rostru standu pre unu pomu
tinendu de dóue figuri incoronate (Const. et Elen'a)
apoi sórele si lun'a si corón'a principéscá, si tóte a-
stea incungurate de circumscriptiunea consveta—
suntu comprese inecéra rosá, si ast'a incongiurata
de céra alba in forma de scoica cu siepte muchie.
Tóte bine conservate.
(Va urmá.)

din cari insusri nobile adepti copii lor, aru fi ei, — parentii — mangaiati in cunoscintia despre sine curata, ca au corespunsu datorintei parintesci dandu prunciloru crescere buna, caror'a copii ajungendu cu crescerea dimpreuna la mintea de a putea judeca, le-aru fi recunoscatori.

IV. Fiindu ca modulu celu nepotrivitu, dupa care s'au facutu casele pana acumu pote adauge atatu la escarea catu si la latirea focurilor, asi dar o casa noua sa nu se faca lipita de cealalta, ci unde este cu putinta sa se lase unu locu celu putina de 3 stangeni intre fia-care casa. Tolu asi trebuie sa se cladéca siurele departate de case inlauntru in gradine; — hornurile sa se zidéca celu putina in grosimea unei jumetate de caramida si nu din caramida puse in susu, ci culcate, se nu fia prea josu, ci radicate peste coperislu, nu prea anguste neci facute strembu, se incape omu in ele spre ale metura.

Trebue ingrijitu ca nu cum-va din nebagare de sema sa se nasca focu. Imblatirea, arderea inului, melitiera si altele, deca se intempla si noptea, sa se intemple numai la lumin'a aprinsa in lampasie.

Trebue incunjuratu uscatulu nutretialu viteloru langa urlóie, a lemneloru de bradu pe captóre si vetre de focu, precum si uscatulu inului si alu canepi noptea in odai incaldite pe captóre de focu. Servitorii si servitórele, imblatitori sa nu umble neci cu lumin'a, neci cu pip'a aprinsa cu lemnusie seu carbuni in poduri, mare grije trebue sa aiba muerile, ca copii sa nu duca lemnusie din casa afara, lemnusiele sa nu se lase pe man'a copiiloru, caci avemu pre multe exemple de copii au aprinsu cu lemnusie case. Asemenea trebue umblatu cu grije mare la arderea urlóeloru si asta sa se faca candu e tempu linu si nu seceta, sa fia ape indelete. Muerile, fetele si servitórele, candu s'aru aprinde unsoarea sa nu puna apa pe ea, ci sa copere vasulu. Mai incolo trebue meturata gur'a hornului la 8 dife, nu mai putina e lipsa sa fia urlóele ern'a la 6 septemani si ver'a la 3 luni meturate. Judii comunali aru face bine sa caute urlóele si pe neacceptate.

La escarea focului noptea seu dlu'a este tramiterea de calareti in satele vecine si chimate in ajutoriu tare de lipsa. Mai incolo este castigarea de scari mari pentru coperislu, carlige de feru etc. de neincunjurata trebuintia. La semnu de focu este o datorintia mare pentru judi si jurati comunali a fi ei cei dintai care mergu, caci cu exemplu mesurile lor facu multu, forte multa potu influentia si domni parochi alergandu si desvoltandu activitate la focu asup'a stangatoriloru. Lemnarii (bardasii) zidarii, faurii si morarii trebue indatorati prin judele comunale a alerga totudeun'a cu unelte lor la focu. Trebuie mai incolo incunjurata larma netrebica.

Mergendu barbatii la stensu, dintre mueri si fete sa merga numai unde suntu mai multe la casa, pentru a purta apa. In lipsa trebue deslegate vitele din grajduri si prin pastori cu ajutoriulu unora omeni nehnarici de stensu, duse la campu si sigurantia.

La crescerea focului trebue ferestile poduriloru seu gaurile coperisieloru necoperite cu paie seu trestie, astupate, usile si gaurile pentru aeru de pre la pivnita si bolte umplute cu petra, sfarmaturi si gunoia, si lucrurile aprindelore inlaturate.

In turnurile si podurile bisericiei portata apa de locu, tablele ferestiloru astupate si odorele templului catu mai carundu duse in locu securu.

Pana candu foculu arde inchisu nu trebue lasatu a lua resuflare, ci prin udare si alte mijloce trebue cantatu ala nadus.

La focu esitu si pasitu la alta casa unde suntu grauntie, fenu paie etc. udatu nu mai ajuta, trebue lucrurile de lemnu trase la o parte si gardurile vecine date josu.

Casele coperite cu paie seu prestile incepute a arde nu trebue trase josu, caci prin aceea foculu numai s'aru interita, si pericolulu mai mare.

Casele din vecinatate ne cerendu trebuintia nu trebue derimate, numai candu latirea focului nu i s'aru pute pune altfelu stavila, atunci trebue inceputu cu derimarea.

Stengatorii si dupa potolirea focului sa se departeze numai cu voia conducatorului lor. La loculu arsu trebue pusi pazitori ca sa nu re'nvie foculu si sa se nasca o noua aprindere.

Dregatoria comunala de unde a fostu focu are sa ingrijasca pentru renoirea si imbunatatirea lucrului stricatu.

Stricatorii din reutate a unei unelte de stensu nu voru pute incunjiura reimbunatatirea si pedepsa precum si acei cari ascundu ce-va seu si-aru insusi vre-o unelta trebue dati la dregatoria spre pedepsire.

Acei cari aru fi in stare a se slobozi pana la atata neomenia, incatu se instraineze ce-va din lucrurile scapate, se voru pedepsi cu pedepsa pentru facatori de rele.

V. In fine mai afli inca necesariu a aduce la cunoscintia onoratului publicu cetitoriu si ascultatoriu urmatoarele:

Intemplarea a adusu cu sine, de inainte de acest'a cu cati-va ani, locuindu eu tempu mai indelungatu in satu, a arsu in tempulu acest'a in 3 sate vecine, si anume de 2 ori dlu'a si odata noptea. Nu numai la cele 2 de dlu'a ci si la foculu celu escatu noptea fiindu indata la aprinderea lui trezitu din somnu, n'amu intardiatu a merge. Spre nenorocirea miseriloru locuitori a suflatu ventu la amendoue focurile escate dlu'a. Era unu lucru tristu de privitu cum mistuia acestu elementu infricosiatu ajutatu si de ventu casele si alte bunuri ale bietiloru omeni, intre cari domnea o asi mare confusiune, catu insusi alergatorii la stensu dela casele mai departate (caci cei dela casele din calea focului, vedindu fori'a lui, si neavendu sperantia ca se va indestula si cu mai putine jertfe, se ocupau cu scosu si purtarea lucruriloru din case la locu securu) inca erau inspaimentati, nu se sciau orientati la stensu, si foculu facea pasi ingrozitori.

Prin staruintia mea au venitu curendu din satele vecine stengatorii, cari cu vase de purtata apa, cari cu furci de feru cu securi si alte lucruri de stensu. Amu vedutu cu ochii mei cum acesti stengatori straini, cari nu aveau temere ca foculu acest'a pote in curendu sa ajunga si la ale loru case si sa le prefaca in cenusie, insuflati numai de simtieminte crestinesci si petrunci de durere si de mila vedendu pericolulu — de a ajuta veciniloru lor, uda cu apa coperisielu caseloru din calea focului, le coperea siurile cu lepedee udate si rupea gardurile aprinse de focu cu cea mai mare barbatia foculu seritu la 2 case a fostu totu de ei la foculu celu dintai indata stensu, asi catu de-si nu le-a succesu a scapa cas'a cea dintai din naintea focului, cu tote ca o udase, au slabitu furia focului si in casa acest'a le-a succesu a sugruma foculu de tota.

Asemenea a succesu potolirea focului celui de noptea prin omeni chimatei din satulu in care locuiamu eu si din altu satu preste care amu avutu a trece la satulu ce ardea, in a 8 si a 9-lea case in care se tipase foculu tocma la ajungerea mea cu stengatorii streini — dela cari 2 case din urma podulu si paratii remasera intregi, pre candu fara ajutoriu din partea streiniloru cu greu s'aru fi stensu foculu mai inainte de a scruma 30—40 de case, caci dintre satenii de acolo erau tare putini dela casele cele mai departate, cei mai deaprobe cu casele erau cuprinsi cu scoterea din case a lucruriloru si a animaleloru domestice (dobotceloru de casa).

Multiamirile acestoru sateni stengatoriloru straini si promisiunile, ca deca crudel'a sorte a vrea sa fia candu-va si a loru sate espuse vre-unu focu, aru alerga cu totii la stangerea lui, nu mai incetau.

Casurile acestea le enumeraiu din acelu punctu de vedere numai, ca sa convingu dupa experientia pe onoratulu cetitoriu ce putere au stengatorii streini la stangerea unui focu, pe endu omenii din satu, deca se latiesce focu numai putintelu vinu in confusie temendu-se, ca pote sa se arunce acestu elementu si la casele lor, fugu se scota din casele proprii, si altii se ajute la cunoscintia din calea focului a scoate, candu apoi lucru naturalu ca sugrumarea focului nu pote sa ardeze.

Activitatea este dara unu capitalu, pe candu lasitatea seu nepasarea trage dupa sine numai urmari triste si pecate pentru celu neactivu, oara pentru deaprobele lui daune mari prin ardere.

Cugelu a-mi implini numai o datorintia deca repetiescu, ca preotimea romana sa-si tna de obligatiune conscientiose a se pune cu judi si juratii comunali, (caci suntu deja din dregatoria obligati la escarea unui focu in ver-unu satu vecinu a alerga) sa nu-si crutia ostentela, ei indemnandu barbatii a-si cu vase de caratu apa, cu carlige, furci de feru, securi ba unii chiaru si scari, se grabesca la satulu vecinu spre a da la stergerea focului ajutoriu, implinindu prin o asemenea fapta maratia si crescinesca voia lui Ddieu, nelasendu ca familii in nu-

meru mai mare sa vina la sapa de lemnu, remanendu sub ceru liberu cu inocentia copii, fara nutrimentu de o parte, de alta parte indatoreza cu o multiamire neuitate si gata la respalire pe cea caror'a le-a datu in primesdia ajutoriu, caci dupa esemplu latinu: hodie mihi, cras tibi, astadi mie mane tie, nu pote omu scie ca mane poimane nu va esi unu focu in satu propriu, candu apoi o bine prinde intorcerea ajutorului. Urmandu svatului acestuia de securu n'aru mai arde sate intregi seu jumetate la escarea unui focu spre nefericirea si caderea la amara seracia a locuitoriloru singuratiei. Suntu rugate si celelalte Redactiuni a da acestui articulu locu in pretiutele-si diuarie. T.

Varietati.

(†) P. Protopopu Iovu Romanu unulu dintre cei mai betrani Protopopi au reposatu in 5 Augustu a. e. dupa 3 ore dimineti'a, eara immormentarea i s'au facutu Luni in 7 Augustu, cu tote ceremoniebele dupa tipiculu s. nostre bisericiei, anti vietiei preste totu iau fostu 75, ca preotu au slujitu 46 da ani de candu i s'au adaugatu Protopopiatu 37, si de candu s'au casatorisu suntu 47 de ani.

lara remasitiile i suntu afara de sotia sea Domn'a protopopesa D'ia. — M. Sea dlu' asessoru de Tabl'a regia in M. Vasarhely George, P. Nicolau Romanu functionariu ca Parochu in Bargasiu, a trei'a o fica a sea casatorita in Magarei. si a patra si a cincea se afla preutese in parochiebele Ghijas'a de josu, si in Magarei. — Fia-i tieran'a usiura!

Nr. 13—1 Concursu.

1. Pentru ocuparea statiunei invatiatoresci din comun'a Topolovecz-mare, inzestrata cu emolumintele anuale de 80 fl. v. a. 25 chible de grau, 25 chible de cucurozn, 10 ponti de lumini, 10 stangini de lemne, 2 jugere de livada, 1/2 jugeru de gradina, si cortelu liberu.

2. Pentru ocuparea statiunei invatiatoresci din comun'a Babs'a inzestrata cu emolumintele anuale de 94 fl. si 50 xr. v. a. 25 chible de grau, 25 chible de cucurozu, 50 ponti de sare, 50 ponti de elisa, 16 ponti de lumini, 12 stangini de lemne, 2 jugere de livada, 1 jugeru de gradina, si cortelu liberu.

Se deschide concursu pentru acestea doué statiuni pana in patru septemani dela intai'a publicare in acesta foia, pana candu doritorii de a ocupa aceste statiuni, suntu avisati a-si substere recur-surile sele bine instruate cu documentele prescise — si adresate catra venerabilulu Consistoriu gr. or. Aradanu — a le tramite subscrisului, pana la prefaptulu terminu. Bellinez in 10 Augustu 1867.

Constantinu Gruiciu

Protopopu si Inspectoru scol.

Fotografii noue.

se afla de vendiare in Sabiu, la D. Georgiu Nedelcoviciu langa cafeneua lui Janda in piata cea mare, si anume:

Imperatorele Franciscu Iosifu, formatu micu de carti, bucat'a 20 xr. Imperatricea Elisabet'a 20 xr. Regele Ungariei incoronatu si calare buc. 20 xr. Regin'a Ungariei incoronata buc. 20 xr. Imperatorul Massimilianu incoronatu 20 xr. Imperatricea Charlota 20 xr. Massimilianu ca mortu 20 xr. Baronulu Siagan'a Metropolitulu din Ardealu 20 xr. Ministeriulu ungurescu grupatu, 20 xr. Ministrii unguresci cate unulu, 20 xr. Familia imperatesca, 20 xr. Familia Habsburgica, 20 xr. Archiduces'a Mathild'a cea arsa, 20 xr. Sultanulu Constantinopolei, 20 xr. Precum si alti artisti si literati cu cate 20 xr. bucat'a.

Cei ce voru lua 5 bucati, capeta 1 esemplariu in daru; iera revendietoriloru li se dau productele aceste artistice cu pretiuri scadiute.

Nr. 10—2

De Limbriku Kordelatu. (Verne solitariu.)
Vindeca fara dureresi pericolu in 2 ore Dr. Bloch
in Viena, Praterstrasse No. 42. — Deslusiri se
dau prin scrisori francate. — Medicamentu ku
modulu intrebuintarii se trimite ku postu.